

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Znak kontroli	DOU-WOU.0701.1.2016
Nazwa i adres kontrolowanego archiwum	Archiwum Państwowe w Lublinie 20-950 Lublin, ul. Jezuicka 13
Temat kontroli	Wydawanie przez archiwa państwowe zaświadczeń, uwierzytelnionych kopii i odpisów materiałów archiwalnych w sprawach potwierdzania tytułów własności
Tryb kontroli	Zwykły
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2011 do 31 grudnia 2015 r.
Termin realizacji kontroli	Od 13 do 17 czerwca 2016 r. Kontrolę wpisano w książce kontroli pod pozycją 44.
Kontroler	– naczelnik Wydziału Organizacji, Udostępniania i Analiz w Departamencie Organizacji i Udostępniania – specjalista w Wydziale Organizacji, Udostępniania i Analiz w Departamencie Organizacji i Udostępniania [Akta kontroli: zał.1 i 2]
Formalnoprawne podstawy działalności archiwum.	Archiwum Państwowe w Lublinie działa na podstawie: Statutu Archiwum Państwowego w Lublinie, wprowadzonego zarządzeniem Nr 4 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 4 marca 1991 r. w sprawie nadania statutu Archiwum Państwowemu w Lublinie (zmienionego zarządzeniem Nr 10 z dnia 26 września 1991 r., zarządzeniem Nr 2 z dnia 28 lutego 2000 r., zarządzeniem Nr 28 z dnia 29 listopada 2000 r., decyzją Nr 11 z dnia 19 marca 2004 r., decyzją Nr 24 z dnia 15 grudnia 2006 r. oraz decyzją Nr 26 z dnia 16 grudnia 2010 r. i decyzją Nr 24 z dnia 18 września 2013 r.)
Kierownictwo archiwum	Dyrektor Piotr Dymmel, powołany na stanowisko dyrektora Archiwum z dniem 1 września 2001 r.

Wydawanie przez archiwa państwowe zaświadczeń, uwierzytelnionych kopii i odpisów materiałów archiwalnych w sprawach potwierdzania tytułów własności.

W zakresie wydawania zaświadczeń, uwierzytelnionych odpisów i kopii materiałów archiwalnych w sprawach potwierdzania tytułów własności, kontroli podlegały w szczególności:

1. tryb załatwiania spraw,
2. sposób załatwiania spraw i ich kompletność,
3. terminowość załatwiania spraw,
4. sposób dokonywania urzędowego potwierdzania informacji wydawanych z dokumentów,
5. zgodność informacji zawartych w wydawanych dokumentach z materiałami źródłowymi,
6. sposób dokumentowania uiszczania opłaty skarbowej lub zwolnienia z niej.

Kontroli podlegały sprawy zarejestrowane pod symbolami: 840 – Kwerendy dla instytucji krajowych, 841 – Kwerendy dla osób prywatnych w kraju, 842 – Kwerendy dla instytucji zagranicznych, 843 – Kwerendy dla osób prywatnych z zagranicy oraz 6341 – Kwerendy dla podmiotów działających na terenie kraju, 6342 – Kwerendy dla osób fizycznych w kraju, 6343 – Kwerendy dla podmiotów działających poza granicami kraju, 6344 – Kwerendy dla osób fizycznych z zagranicy, za lata 2011-2015.

1. Tryb załatwiania spraw.

W trakcie kontroli szczegółowo przejrano 84 sprawy dotyczące wniosków o wydanie urzędowych poświadczeń tytułów własności (zaświadczeń, uwierzytelnionych kopii, uwierzytelnionych odpisów) załatwianych w Centrali oraz w Oddziale w Chełmie. Jednocześnie stwierdzono, że większość przejranych spraw dotyczyła wydania uwierzytelnionych kserokopii.

W przypadku pozytywnego rozpoznania wniosku o urzędowe poświadczenie treści przechowywanych materiałów Archiwum przy ich załatwianiu w sposób poprawny stosowało przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego dalej „kpa” (Dz. U. z 2016 poz. 23). Archiwum zazwyczaj wydawało odpowiednio do żądania uwierzytelnione kopie (np. sprawy: 840-16/11, 841-138/11, 841-189/11, 841-209/11, 841-303/11, 841-736/11, IA.6341.69.2013.ŁM, IA.6342.342.2013.ŁM, IA.6342.305.2014.AK, IA.6341.8.2014, IA.6342.608.2015.ŁM), zaświadczenia, zgodnie z przedmiotem żądania zawartego

w podaniu wnioskodawcy (np. sprawy: 841-122/11, 841-339/11) lub odpisy wierzytelne (np. sprawy: 841-217/11, 841-671/11, 841-551/12, IA.6342.46.2013, IA.6342.715.2014.PR).

W części przejranych spraw stwierdzono jednak, że Archiwum nie zawsze bezpośrednio realizowało treść wniosku, albowiem wydawało uwierzytelnione kopie pomimo, że wnioskodawca żądał poświadczenia w innej formie (np. sprawy: 840-16/11, 841-25/11, 841-46/11, 841-76/11, 841-189/11, 841-229/11, 841-384/11, 841-560/11, 841-694/11, 841-11/12, 840-13/12, 841-72/12, 841-78/12, IA, 841-338/12, 841-515/12, 841-740/12, 841-815/12, IA.6342.5.2013.ŁM, IA.6342.27.2013.ŁM, IA.6342.98.2014.ŁM, 6342.2.2014.ŁM, IA.6342.134.2015.ŁM, IA.6342.455.2014, IA.6342.264.2015.AK, IA.6342.326.2015.ŁM, IA.6342.389.2015.ŁM, IA.6342.395.2015.PR, IA.63442.470.2015AK, IA.6342.608.2015.ŁM, IA.6342.717.2015AK).

W przypadku podań o wydanie urzędowego poświadczenia rozpoznanych negatywnie – Archiwum w sposób niepoprawny stosowało kpa, odmawiając wydania żądanych dokumentów w formie pisma o charakterze informacyjnym, w którym określiło, w jakich zespołach przeprowadzono bezskuteczne poszukiwania, np. sprawy: 841-329/11, 840-11/12, 6341.6.2013.ŁM, IA. 6341.1.2014, IA. 6341.80.2014, IA. 6342.418.2015 ŁM.

W kilku sprawach stwierdzono, że Archiwum uznało się za niewłaściwe do rozpoznania wniosku, w wyniku czego przekazało podanie do instytucji właściwej do jego realizacji. Przekazując podanie Archiwum, co do zasady, poprawnie stosowało przepisy kpa.

2. Sposób załatwienia sprawy i jej kompletność.

W przypadku pozytywnego załatwienia wniosków o wydanie urzędowego poświadczenia w formie zaświadczenia, na podstawie skontrolowanych spraw, stwierdzono, że Archiwum co do zasady wydawało żądany dokument (np. sprawy: 841-122/11, 841-339/11). Podobnie w przypadku wniosków o wydanie urzędowego poświadczenia w formie uwierzytelnionej kserokopii rozstrzygnięcia w przeważającej mierze były także adekwatne do treści żądania (np. sprawy: 840-16/11, 841-46/11, 841-138/11, 841-189/11, 841-209/11, 841-303/11, 841-401/11, 841-736/11, 840-27/12, 841-229/12, 841-131/12, 841-941/12, IA.6341.342.2013.ŁM, IA.6342.305.2014.AK, IA.6342.455.2014, IA.6341.8.2014, IA.6342.337.2015.ŁM, CH.6342.108.2014, CH.6342.10.2015).

Od powyższego stwierdzono odstępstwo w kilkunastu sprawach.

Archiwum wydawało zaświadczenia w przypadku wniosku o wydanie decyzji potwierdzającej prawo do rekompensaty (841-560/11) oraz prośby o potwierdzenie wysiedlenia bez dookreślenia formy (841-338/12).

W sprawie 841-25/11 wniosek został złożony na obowiązującym w Archiwum formularzu. Wynika z niego, że wnioskodawca oczekuje potwierdzenia określonych faktów, bez dookreślenia formy w jakiej winno to nastąpić. Formularz nie przewiduje wyboru formy w jakiej powinno nastąpić potwierdzenie. W odpowiedzi Archiwum wydało jednocześnie zaświadczenie i uwierzytelnione kserokopie. Analogicznie załatwiono sprawę 841-694/11.

Archiwum wydawało uwierzytelnione kopie w przypadkach, gdy wniosek dotyczył wydania zaświadczenia (np. sprawy: 841-384/11, 841-515/12, 841-815/12, IA.6342.27.2013.ŁM), odpisu (np. sprawy: 841-237/11, IA.6342.197.2014.AK, IA.6342.389.2015.ŁM, IA.6342.395.2015.PR, IA.6342.497.2015.ŁM), poświadczenia za zgodność z oryginałem (np. sprawy: 843-45/12, IA.6342.743.2014.AK) lub kopii (np. sprawy: 840-13/12, IA.6342.470.2015.AK, IA.6342.717.2015.AK), a także, gdy wnioskodawca prosił o odnalezienie dokumentów lub wgląd w akta (np. sprawy: 841-76/11, 841-255/11, IA.6342.5.2013.ŁM).

Przykładowo w sprawie 841-815/12 wnioskodawca prosi o wydanie zaświadczenia stwierdzającego określony fakt. Archiwum w odpowiedzi wydaje uwierzytelnione kopie. Podobnie w sprawie 841-384/11. Z akt sprawy nie wynika przyczyna korekty wniosku.

W sprawie IA.6342.497.2015.ŁM wnioskodawca prosił o wydanie odpisu dokumentu. Archiwum w odpowiedzi wydało uwierzytelnione kopie z żądanych dokumentów. Analogicznie w sprawach: 841-237/11 oraz IA.6342.197.2014.AK.

W sprawie 841-255/11 wnioskodawczyni wystąpiła o wydanie jej odpisów pozostawionego mienia. Z podania nie wynikało natomiast, iż prosiła o wydanie uwierzytelnionej kopii z poszukiwanego dokumentu, a takowa została jej wydana. Podobnie w sprawie 841-76/11 wnioskodawczyni prosiła o pomoc w odszukaniu określonych dokumentów, a Archiwum wydało uwierzytelnioną kserokopię.

W żadnym z ww. przykładów z weryfikowanych kontrolowanych akt nie wynikało na jakiej podstawie skorygowano przedmiot żądania.

W ocenie kontrolującego, w przypadkach, gdy z podania nie wynikało jednoznacznie w jakiej formie wnioskodawca oczekuje urzędowego poświadczenia, nie przeprowadzano w niezbędnym zakresie postępowania wyjaśniającego. Archiwum dokonywało samodzielnej korekty, decydując się wydać najczęściej uwierzytelnione kserokopie.

Biorąc pod uwagę cel zamówienia „uregulowanie spraw własnościowych” można domniemywać, że wydane przez Archiwum dokumenty były dla wnioskodawcy zadawalające. W ocenie kontrolującego ustalenie rzeczywistego przedmiotu żądania powinno nastąpić poprzez przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego, a nie w efekcie samoistnej korekty.

W kilku sprawach stwierdzono, że podejmowano działania zmierzające do uzupełnienia braków, tj. doprecyzowania żądania jak również celu o ile wnioski dotyczyły wydania urzędowego poświadczenia (np. sprawy: 841-46/11, 841-138/11, 841-303/11, 841-401/11, 841-941/12).

W sprawie 843-45/12 dokonano wezwania do złożenia własnoręcznie podpisanego podania. W ww. sprawie wnioskodawca wystąpił do Archiwum o poświadczenie za zgodność z oryginałem wydanych wcześniej kopii. W odpowiedzi Archiwum pouczyło klienta, że w celu uzyskania uwierzytelnionych kopii, które będą mogły być wykorzystane w obrocie prawnym, koniecznym jest złożenie własnoręcznie podpisanego podania i wniesienie opłaty skarbowej. Klient zastosował się do powyższego i otrzymał uwierzytelnione kopie żądanych dokumentów.

W sprawie 841-401/11 wnioskodawca prosił o odszukanie dokumentów w związku z ubieganiem się o odszkodowanie. Z notatek w aktach sprawy wynika, że Archiwum doprecyzowało z klientem żądanie ustalając, że zostaną mu wydane uwierzytelnione kserokopie i takie dokumenty po przedstawieniu dowodu wpłaty opłaty skarbowej zostały mu wydane. Natomiast w sprawie 841-46/11, w której klient także wnioskował o odszukanie dokumentów, Archiwum powiadomiło go o odnalezionych dokumentach i możliwości uzyskania z nich kopii lub uwierzytelnionych kopii po wniesieniu stosownych opłat. W związku z wniesieniem opłat, Archiwum wydało wnioskodawcy uwierzytelnione kopie.

W sprawie 841-138/11 Archiwum poinformowało klienta o odnalezionych dokumentach, możliwości uzyskania z nich kopii lub uwierzytelnionych kopii po określeniu celu żądania wydania określonych dokumentów. W odpowiedzi na powyższe wnioskodawczyni przesłała pismo z prośbą o wydanie uwierzytelnionych kopii wskazując na motywy ubiegania się o nie. W związku z wniesieniem opłat, Archiwum wydało wnioskodawcy uwierzytelnione kopie.

Ponadto analizując poszczególne sprawy stwierdzono, że jeżeli klient działał przez pełnomocnika, w aktach znajdowało się pełnomocnictwo wraz z dowodem wniesienia opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (np. sprawy: 841-209/11, IA.6342.27.2013.ŁM, IA.6342.455.2014).

Zastrzeżenie kontrolującego budziły wnioski składane na formularzach Archiwum w sprawach rekompensaty za mienie zabużańskie (np. sprawy: 841-25/11, 841-694/11, 841-78/12, IA.6342.2.2014., IA..6342.134.134.2015ŁM). Wynikało z nich, że

wnioskodawca oczekuje potwierdzenia określonych faktów, bez dookreślenia formy w jakiej winno to nastąpić. Formularz nie przewiduje wyboru formy w jakiej powinno nastąpić potwierdzenie. W odpowiedzi Archiwum wydało uwierzytelnione kserokopie. W ocenie kontrolującego formularz powinien stwarzać możliwość określenia formy urzędowego poświadczenia.

W przypadku negatywnie załatwianych spraw, należy stwierdzić, iż Archiwum nie trzymało się treści żądania wyrażonego we wniosku.

Odmawiając w formie pisma informacyjnego Archiwum, bez względu czy wniosek dotyczył wydania zaświadczenia czy uwierzytelnionych kopii, posługiwało się frazami: „w wyniku poszukiwań nie odnaleziono dokumentów dotyczących [określonych faktów i osób]”, „Archiwum w zasobie nie posiada [określonych dokumentów]”, „przeprowadzone poszukiwania w zespołach [wskazanie zespołów] dały wynik negatywny” bez względu na to, jak wnioskodawca sformułował żądanie (np. sprawa: 840-4/11, 840-17/11, 841-11/11, 841-154/11, 841-329/11, 840-11/12, 840-108/12, 841-94/12, 841-197/12, IA.6342.52.2013.ŁM, IA.6341.80.2014, IA.6342.416.2015.ŁM, IA.6342.418.2015.ŁM, CH.6342.118.2014, CH.6342.94.2015).

Odmawiając wydania dokumentów z powodu ich nie odnalezienia, Archiwum często w piśmie wskazywało na inne instytucje, do których klient może jeszcze ewentualnie wystąpić szukając interesujących go dokumentów (np. sprawa: 840-4/11, 841-11/11, 840-17/11, 841-154/11, 840-108/12, 841-94/12, IA.6342.52.2013.ŁM, IA.6342.416.2015.ŁM).

W kilku sprawach stwierdzono, iż Archiwum uznało się za niewłaściwe do rozpoznania podania. W takich przypadkach przekazywało podanie właściwej instytucji zgodnie z właściwością (np. sprawy: 841-222/11, 841-312/11, 841-46/12, IA.6341.184.2013.ŁM, IA.6342.206.2013.AK, IA.6341.208.2014.ACH, IA.6342.20.2014).

W oparciu o przykładowe, wyżej wymienione sprawy stwierdzono, że przekazywanie wniosków, co do zasady, następowało w sposób poprawny, tj. do 11 kwietnia 2011 r. podania były przekazywane postanowieniem (841-222/11). Po tej dacie przesłano je zwykłym pismem (841-312/11, 841-46/12, IA.6341.184.2013.ŁM, IA.6342.206.2013.AK, IA.6341.208.2014.ACH, IA.6342.20.2014). Powyższe wiązało się ze zmianą brzmienia przepisu art. 65 § 1 kpa.

Na podstawie postanowienia wydanego w sprawie 841-222/11, można stwierdzić, iż miało ono wszystkie zewnętrzne cechy aktu wydanego w zakresie administracji publicznej, tj.:

- wydane były na piśmie,
- posiadały nagłówek o treści „postanowienie”,
- zawierały oznaczenie organu, datę wydania,

- wskazanie adresata,
- wskazanie podstawy prawnej rozstrzygnięcia (art. 65 § 1 kpa),
- uzasadnienie.

pouczenie o prawie zażalenia.

Natomiast zastrzeżenie budzi podpis, gdyż upoważniony do podpisywania tego typu aktów pozostaje dyrektor lub osoba imiennie do tego upoważniona. Osobą taką może być zastępca dyrektora, ale wówczas winien podpisywać się na pieczętce „z upoważnienia”. Zwrócić również należy uwagę na adresata, którym winno być zobowiązane archiwum, w tym wypadku Archiwum Państwowe w Zamościu. Natomiast klient powinien być wpisany jako otrzymujący egzemplarz postanowienia.

W sprawach, w których przekazanie wniosku następowało zwykłym pismem, wskazanym byłoby wskazywanie podstawy prawnej przekazania (np. sprawy: 841-46/12, IA.6341.184.2013.ŁM, IA.6342.206.2013.AK, IA.6342.20.2014).

Tylko w jednej sprawie stwierdzono, że przekazanie wniosku nastąpiło w niewłaściwym trybie. W sprawie IA.6341.208.2014.ACH z wnioskiem do Archiwum wystąpił Sąd Rejonowy w Puławach, Wydział Zamiejscowy w Rykach. Archiwum w sprawie uznało się za niewłaściwe, stwierdzając jednocześnie, że do załatwienia sprawy właściwy pozostaje Sąd Rejonowy w Puławach i z tego względu przekazał mu – pismem zwykłym – podanie. Zgodnie z art. 66 § 3 kpa, jeżeli podanie wniesiono do organu niewłaściwego, a z podania wynika, że właściwym w sprawie jest sąd powszechny, organ, do którego podanie wniesiono zwraca je wnoszącemu. Zwrot podania następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie.

W zakresie kompletności akt należy stwierdzić, iż akta wszystkich skontrolowanych spraw związanych z wydawaniem kopii materiałów archiwalnych do celów obrotu prawnego były kompletne.

W sprawach o wydanie urzędowego potwierdzenia załatwionych negatywnie na akta sprawy składały się: podanie wraz z ewentualnymi załącznikami oraz odpowiedź udzielona w formie pisma informacyjnego (np. sprawy: 840-4/11, 840-17/11, 841-11/11, 841-154/11, 841-329/11, 840-11/12, 840-108/12, 841-5/12, 841-11/12, 841-94/12, 841-197/12, IA.6342.52.2013.ŁM, IA.6341.80.2014, IA.6342.416.2015.ŁM IA.6342.418.2015.ŁM, CH.6342.118.2014, CH.6342.94.2015).

W sprawach, w których Archiwum stwierdzało swoją niewłaściwość na akta składały się: kopia podania oraz pismo lub postanowienie przesyłające podanie do instytucji właściwej. W sprawie zakończonej wydaniem postanowienia w aktach nie było zwrotnego potwierdzenia odbioru.

W przypadku spraw zakończonych pozytywnie akta nie były za każdym razem jednolite. To co wchodziło w ich skład uzależnione było od formy w jakiej udzielono wnioskodawcy odpowiedzi.

Jeśli Archiwum wydawało zaświadczenie na akta sprawy składało się: każdorazowo podanie, egzemplarz wydanego zaświadczenia i pismo przewodnie do wydawanego zaświadczenia (np. sprawa: 841-25/11, 841-122/11, 841-339/11, 841-560/11, 841-694, 841-338/12).

Jeżeli Archiwum wydawało odpis wierzytelny na akta sprawy składało się: każdorazowo podanie, egzemplarz wydanego odpisu i pismo przewodnie do wydawanego odpisu, a także pismo z Archiwum o kosztach, w tym wysokości opłaty skarbowej oraz potwierdzenia wniesienia opłat (np. sprawy: 841-217/11, 841-671/11, 841-551/12, IA.6342.46.2013, IA.6342.715.2014.PR).

Jeżeli Archiwum w ramach odpowiedzi wydawało uwierzytelnione kserokopie dokumentów na akta składało się: każdorazowo podanie (najczęściej o wydanie uwierzytelnionych lub poświadczonych kopii), oraz pismo przewodnie do wysyłanych uwierzytelnionych kserokopii zawierające informacje: z jakich materiałów archiwalnych wykonano uwierzytelnione kopie, w jakiej ilości (ile stron) i w jakim celu (np. sprawa: 840-16/11, 841-46/11, 841-76/11, 841-138/11, 841-189/11, 841-209/11, 841-229/11, 841-237/11, 841-255/11, 841-303/11, 841-384/11, 841-401/11, 841-736/11, 840-13/12, 840-27/12, 841-78/12, 841-131/12, 841-229/12, 841-515/12, 841-815/12, 841-740/12, 841-941/12, 843-45/12, IA.6341.342.2013.ŁM, IA.6342.5.2013.ŁM, IA.6342.27.2013.ŁM, IA.6341.8.2014, IA.6342.2.2014., IA.6342.197.2014.AK, IA.6342.305.2014.AK, IA.6342.455.2014, IA.6342.743.2014.AK, IA.6342.134.134.2015ŁM, IA.6342.337.2015.ŁM, IA.6342.389.2015.ŁM, IA.6342.395.2015.PR, IA.6342.470.2015.AK, IA.6342.497.2015.ŁM, IA.6342.608.2015.ŁM IA.6342.717.2015.AK, CH.6342.108.2014, CH.6342.10.2015). Dodatkowo w aktach znajdowały się pismo informujące klienta o kosztach, w tym wysokości opłaty skarbowej i/lub dowód jej uiszczenia (np. sprawa: 841-46/11, 841-237/11, 841-303/11, 841-401/11, 841-736 /11, 841-941/12, 843-45/12, IA.6342.197.2014.AK, IA.6342.305.2014.AK, IA.6342.455.2014, IA.6342.743.2014.AK, IA.6342.337.2015.ŁM, IA.6342.395.2015.PR, IA.6342.497.2015.ŁM, IA.6342.608.2015.ŁM,IA.6342.717.2015.AK). Od 2015 r. w części akt uwierzytelnione kopie przesyłane były za zwrotnym potwierdzeniem odbioru (np. sprawy: IA.6342.389.2015.ŁM, IA.6342.470.2015.AK, IA.6342.497.2015.ŁM,IA.6342.608.2015.ŁM, CH.6342.108.2014, CH.6342.10.2015).

W ocenie kontrolującego nie ma wymogu przesyłania wydawanych dokumentów za zwrotnym poświadczaniem odbioru.

Niekiedy sprawy wszczytało podanie o odnalezienie jakichkolwiek dokumentów, wówczas w aktach sprawy znajdowało się dodatkowo podanie o odnalezienie dokumentów, pismo z Archiwum o odnalezieniu określonych dokumentów i możliwości uzyskania z nich uwierzytelnionych kserokopii (np. sprawy: 841-46/11, 841-303/11, 841-706/11, 840-27/12, 841-229/12).

W aktach nie pozostawiano egzemplarza uwierzytelnionego dokumentu.

W części spraw znajdowały się dodatkowo zestawienia opłat (np. sprawy: 841-46/11, 841-229/11, 841-303/11, 841-671/11, 841-736/11, 841-720/12, 841-941/12, IA.6342.197.2014.AK, IA.6342.305.2014.AK, IA.6342.743.2014.AK, IA.6342.337.2015.ŁM, IA.6342.389.2015.ŁM).

3. Terminowość załatwiania spraw.

Sprawy, które dotyczyły wydania urzędowego poświadczenia treści materiałów archiwalnych były załatwiane terminowo, tj. odpowiedzi na wnioski przygotowywano w terminie nieprzekraczającym 30 dni, co pozostawało zgodne z dyspozycją art. 35 kpa.¹

Przekroczenie terminu załatwienia sprawy stwierdzono tylko w jednej sprawie (sprawa: 841-338/12).

4. Sposób dokonywania urzędowego potwierdzania informacji wydawanych z dokumentów.

Z posiadanych dokumentów, na potrzeby obrotu prawnego, Archiwum wydawało zaświadczenia, uwierzytelnione odpisy oraz uwierzytelnione kopie.

Zaświadczenia

W aktach spraw: 841-25/11, 841-122/11, 841-339/11, 841-560/11, 841-694/11, 841-338/12 pozostawiono egzemplarze wydawanych zaświadczeń, które od strony technicznej zostały sporządzone poprawnie. Posiadały zewnętrzne cechy aktu

¹ Przykładowe sprawy: 840-4/11, 840-16/11, 840-17/11, 841-11/11, 841-25/11, 841-46/11, 841-76/11, 841-122/11, 841-138/11, 841-154/11, 841-189/11, 841-209/11, 841-217/11, 841-222/11, 841-229/11, 841-237/11, 841-255/11, 841-303/11, 841-312/11, 841-329/11, 841-339/11, 841-384/11, 841-401/11, 841-560/11, 841-671/11, 841-694/11, 841-706/11, 841-736/11, 840-11/12, 840-13/12, 840-27/12, 840-108/12, 841-5/12, 841-11/12, 841-46/12, 841-78/12, 841-94/12, 841-131/12, 841-197/12, 841-229/12, 841-515/12, 841-551/12, 841-720/12, 841-740/12, 841-815/12, 841-941/12, 843-45/12, IA.6341.6.2013.ŁM, IA.6341.69.2013.ŁM, IA.6341.184.2013.ŁM, IA.6341.342.2013.ŁM, IA.6342.5.2013.ŁM, IA.6342.27.2013.ŁM, IA.6342.46.2013, IA.6342.52.2013.ŁM, IA.6342.206.2013.AK, IA.6341.1.2014, IA.6341.8.2014, IA.6341.80.2014, IA.6341.208.2014, IA.6342.2.2014, IA.6342.20.2014, IA.6342.98.2014, IA.6342.197.2014.AK, IA.6342.305.2014.AK, IA.6342.455.2014, IA.6342.715.2014.PR, IA.6342.743.2014.AK, IA.6342.134.2015.ŁM, IA.6342.264.2015.AK, IA.6342.337.2015.ŁM, IA.6342.389.2015.ŁM, IA.6342.395.2015.PR, IA.6342.416.2015.ŁM, IA.6342.418.2015.ŁM, IA.6342.470.2015.AK, IA.6342.497.2015.ŁM, IA.6342.608.2015.ŁM, IA.6342.717.2015.AK, CH.6342.108.2014, CH.6342.10.2015 .

wydanego w zakresie administracji publicznej, tj. wydane były na piśmie, zawierały oznaczenie organu, znak sprawy, posiadały nagłówek o treści „zaświadczenie”, treść potwierdzającą fakt albo stan prawny ze wskazaniem materiału, na podstawie, którego nastąpiło potwierdzenie, datę wydania, wskazanie adresata oraz opatrzone były pieczęcią okrągłą Archiwum z godłem państwa. Sporządzone zaświadczenia zawierały informacje o celu ich wydania (np. odszkodowanie, uzyskanie rekompensaty).

Pozostawione w aktach sprawy zaświadczenia podpisane były przez dwie osoby – osobę sporządzającą oraz zastępcę dyrektora Archiwum, który posługiwał się nie pieczęcią „z upoważnienia dyrektora Archiwum”, lecz swoją pieczęcią funkcyjną.

Na wydanych zaświadczeniach umieszczano adnotację, potwierdzoną podpisem osoby jej dokonującej, z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego, o wyłączeniu lub zwolnieniu z opłaty, co było zgodne z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 września 2007 r. w sprawie zapłaty opłaty skarbowej (Dz. U. 2007, Nr 187, poz. 1330).

Uwierzytelnione odpisy

W aktach spraw: 841-217/11, 841-671/11, 841-551/12, IA.6342.46.2013, IA.6342.715.2014.PR pozostawiono egzemplarze uwierzytelnionych odpisów, które od strony technicznej sporządzone były co do zasady poprawnie.

W odpisach sporządzonych w latach 2011-2012 brak było formuły potwierdzenia zgodności autoryzowanej odręcznym podpisem dyrektora Archiwum albo upoważnionego do tej czynności pracownika Archiwum z użyciem imiennej pieczęci zawierającej imię, nazwisko, stanowisko służbowe podpisującego.

W odpisach sporządzonych w latach 2013-2014 umieszczono u góry pierwszej strony znak sprawy oraz nagłówek o treści „odpis”, odwzorowano treść materiału archiwalnego w postaci tekstu ciągłego, uwierzytelniono poprzez umieszczenie na tych odwzorowaniach odcisk pieczęci o treści „Archiwum Państwowe w Lublinie stwierdza zgodność z oryginałem” lub „Archiwum Państwowe w Lublinie stwierdza zgodność z przechowywanym przez nie zapisem informacji” oraz pieczęci z godłem państwa wraz z podaniem daty uwierzytelnienia. Poza formułą potwierdzenia zgodności umieszczono notę informacyjną zawierającą nazwę Archiwum, nazwę zespołu archiwalnego, sygnaturę jednostki archiwalnej, a także numery stron (kart) zgodnie z paginacją (foliacją) tej jednostki. Odpis sporządzony w 2014 r. zawierał dodatkowo formułę potwierdzenia zgodności autoryzowaną odręcznym podpisem zastępcy dyrektora działającego z wyraźnego upoważnienia dyrektora Archiwum.

Wskazane byłoby jednak, aby potwierdzenie zgodności, na każdej ze stron dokumentu, zachodziło nieco na blok tekstu, bez ograniczania czytelności, ale

w sposób utrudniający ewentualne skopiowanie uwierzytelnienia i przeniesienia go na inną kartę w celu bezprawnego użycia.

Na dokumentach umieszczano informacje o pobranej opłacie skarbowej.

Uwierzytelnione kopie

Z uwagi na to, że w aktach spraw nie pozostawiano egzemplarza wydawanych uwierzytelnionych dokumentów, stwierdzenie ich kompletności na podstawie kontrolowanych akt nie było możliwe.

Przygotowane, na wniosek kontrolującego, 3 przykładowe uwierzytelnione kopie pozwoliły stwierdzić, że od strony formalnej wydawane były prawidłowo. Na stronie recto kopii umieszczono odcisk pieczęci zawierającej formułę potwierdzenia zgodności wraz z podaniem daty uwierzytelnienia, która podpisana została z wyraźnego upoważnienia dyrektora Archiwum przez jego zastępcę z użyciem imiennej pieczęci, tj. imię, nazwisko, stanowisko służbowe wraz z formułą „z upoważnienia. Oznaczenie wykonano odpowiednio transparentnym tuszem, w kolorze odróżniającym się od treści kopii. Na stronie opatrzonej formułą potwierdzenia zgodności umieszczono również odcisk pieczęci określający rodzaj odwzorowania, pieczęć z godłem i nazwą Archiwum.

Na niezapisanej stronie verso umieszczono znak sprawy wraz z notą informacyjną, w której wskazano nazwę Archiwum, nazwę zespołu (zbioru) archiwalnego, sygnaturę jednostki, numer strony tej jednostki.

Na dokumencie zamieszczano również adnotację dotyczącą opłaty skarbowej wskazującej na podstawę prawną jej pobrania, zwolnienie od niej lub wyłączenie obowiązku jej zapłaty wraz z datą jej sporządzenia. Adnotację potwierdzono podpisem osoby jej dokonującej, z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego.

5. Zgodność informacji zawartych w wydawanych dokumentach z materiałami źródłowymi.

Zgodność informacji zawartych w wydawanych dokumentach z materiałami źródłowymi została zbadana w sprawach sporządzenia uwierzytelnionych odpisów (IA.6342.46.2013, IA.6342.715.2014.PR), zaświadczenia (841-560/11, 841-338/12) oraz wykonania uwierzytelnionych kopii (IA.6342.608.2015).

Uwierzytelnione odpisy

W sprawie IA.6342.46.2013 Archiwum wydało uwierzytelniony odpis aktu notarialnego, celem założenia przez wnioskodawcę księgi wieczystej. Z noty informacyjnej zamieszczonej na odpisie wynikało, że został on sporządzony na

podstawie aktu znajdującego się z zespole: Akta notariusza Mariana Krzywca w Lublinie, sygn. 4, nr aktu 1151, k. 471-472, przechowywanym w Archiwum Państwowym w Lublinie.

W wyniku dokonanego przeglądu ww. źródła, będącego podstawą sporządzenia uwierzytelnionego odpisu, stwierdzono zgodność powołanych źródeł z informacjami zawartymi w nocie informacyjnej umieszczonej pod wydanym dokumentem. Po sprawdzeniu odwzorowania treści materiału archiwalnego w postaci tekstu ciągłego odnotowano również jego zgodność.

W sprawie IA.6342.715.2014.PR Archiwum wydało uwierzytelniony odpis aktu notarialnego, celem przeprowadzenia przez wnioskodawcę postępowania wieczystoksięgowego. Z noty informacyjnej zamieszczonej na odpisie wynikało, że został on sporządzony na podstawie aktu znajdującego się z zespole: Hipoteka w Lublinie, sygn. 1/12166, karta 123-125, przechowywanym w Archiwum Państwowym w Lublinie

W wyniku dokonanego przeglądu ww. źródła, będącego podstawą sporządzenia uwierzytelnionego odpisu, stwierdzono zgodność powołanych źródeł z informacjami zawartymi w nocie informacyjnej umieszczonej pod wydanym dokumentem. Niewielkim mankamentem było jednak brak doprecyzowania, że w przypadku kart 123-124 odpis sporządzono również z ich stron verso.

Zaświadczenia

W sprawie 841-338/12 wnioskodawca zwrócił się o potwierdzenie wysiedlenia rodziny w 1940 r. z miejscowości Janowo do miejscowości Łomazy. Archiwum wydało zaświadczenie, w którym potwierdzono przesiedlenie jednego z członków rodziny. Dokument wydany został na podstawie zespołu RGO-Polski Komitet Opiekuńczy Lublin Miasto i Powiat [1939] 1940-1944[1945-1948], sygn. 58, s. 220.

Po sprawdzeniu ww. źródła, będącego podstawą wydania zaświadczenia, stwierdzono brak zgodności w zakresie przywołanej sygnatury z wydanym dokumentem.

Ustalono, że powyższe wynikało z omyłki pisarskiej – w zaświadczeniu przywołano sygnaturę 58 zamiast sygnatury 85. Po sprawdzeniu sygnatury 85 stwierdzono zgodność informacji w niej zawartej z wydanym dokumentem.

W sprawie 841-560/11 Archiwum wydało zaświadczenie z wyciągu z rejestru zaświadczeń wydanych repatriantom, w celu uzyskania przez wnioskodawcę rekompensaty. Z treści sporządzonego dokumentu wynikało, że wydany został na podstawie zespołu akt Wojewódzki Oddział Państwowego Urzędu Repatriacyjnego w Lublinie 1944-1948, sygn. 313, s. 431-432.

W wyniku sprawdzenia ww. źródła z zapisem zawartym w zaświadczeniu nie stwierdzono rozbieżności w zapisach.

Uwierzytelnione kopie

W sprawie IA.6342.608.2015.ŁM wnioskodawca, działając na podstawie pełnomocnictwa swojego mocodawcy, zwrócił się do Archiwum o wydanie potwierdzonych urzędowo kopii orzeczenia Państwowego Urzędu Repatriacyjnego wraz z dokumentami będącymi podstawą do jego wydania.

W związku z tym, że Archiwum nie dołączało do sprawy przesyłanych uwierzytelnionych kopii, oparto się na informacjach zawartych w piśmie przewodnim skierowanym do wnioskodawcy. Z jego treści wynikało, że Archiwum przesłało uwierzytelnione kopie: podania z 15 lipca 1946 r., protokołu z 15 lipca 1946 r., orzeczenia nr 5396 wydanego 16 lipca 1946 r. dotyczących pozostawienia nieruchomości w Gajach Starobielskich. Uwierzytelnione kopie dokumentów wydane zostały na podstawie zespołu nr 707 Wojewódzki Oddział Państwowego Urzędu Repatriacyjnego w Lublinie 1944-1951, sygn. 452, s. 277, 279-280.

W wyniku sprawdzenia powyższych zapisów z materiałem źródłowym nie stwierdzono rozbieżności.

6. Sposób dokumentowania uiszczenia opłaty skarbowej lub zwolnienia z niej

Na podstawie skontrolowanych spraw stwierdzono, iż Archiwum w sposób prawidłowy stosowało przepisy ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2015 poz.783, z późn. zm.) w zakresie pobierania opłaty skarbowej.

Jeśli chodzi o dokumentowanie pobrania lub niepobrania opłaty skarbowej, to w większości przejrzanych aktach spraw znajdowały się potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w formie: odcinków przekazów pocztowych lub bankowych potwierdzających dokonanie polecenia przelewu lub wpłaty gotówki (np. sprawy: 841-67/11, 841-229/11, 841-237/11, 841-303/11, 841-401/11, 841-551/12, 841-941/12, IA.6342.46.2013, IA.6342.305.2014.AK, IA.6342.47.2015.AK, IA.6342.337.2015.ŁM, IA.6342.389.2015.ŁM, IA.6342.497.2015.ŁM,) ewentualnie komputerowych wydruków potwierdzających dokonanie transakcji za pośrednictwem bankowości elektronicznej (np.: 841-217/11, 841-229/11, 841-736/11, 841-720/12, 843-45/12, IA.6342.197/2014.AK, IA.6342.455.2014, IA.6342.15.2014.PR, IA. 6342.743.2014.AK, IA.6342.47.2015.AK, IA.6342.395.2015.PR, CH.6342.108.2014).

Ponadto stwierdzono, iż we wszystkich skontrolowanych sprawach zakończonych wydaniem zaświadczenia lub odpisu wierzytelnego na egzemplarzu dokumentu, który pozostawał w aktach, zamieszczana była datowana i podpisana

adnotacja o pobraniu opłaty skarbowej, jej niepobraniu lub zwolnieniu z niej z przywołaniem właściwej podstawy prawnej jej pobrania lub niepobrania oraz z określeniem kwoty jaka została pobrana. Było to zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 września 2007 r. w sprawie zapłaty opłaty skarbowej (np. sprawy: 841-25/11, 841-122/11, 841-217/11, 841-339/11, 841-560/11, 841-671/11, 841-694/11, 841-338/12, 841-551/12, IA.6342.715.2014.PR).

W sprawach zakończonych wydaniem uwierzytelnionej kserokopii nie stwierdzono czy adnotacja o pobraniu lub niepobraniu opłaty skarbowej była nanoszona, ponieważ egzemplarz wydawanych dokumentów nie pozostawał w aktach, co nie oznacza że na wydawanej uwierzytelnionej kserokopii notatki takiej nie było.

W sprawach zakończonych wydaniem uwierzytelnionej kserokopii w aktach nie były zamieszczane adnotacje o pobraniu opłaty skarbowej (np. sprawy: 840-16/11, 841-46/11, 841-76/11, 841-138/11, 841-189/11, 841-209/11, 841-229/11, 841-237/11, 841-255/11, 841-303/11, 8841-384/11, 841-401/11, 841-706/11, 841-736/11, 840-13/12, 840-27/12, 841-78/12, 841-131/12, 841-229/12, 841-515/12, 841-720/12, 841-740/12, 841-815/12, 841-941/12, 843-45/12, IA.6341-342.2013.ŁM, IA.6342.5.2013.ŁM, IA.6342.27.2013.ŁM, IA.6341.8.2014, IA.6342.197/2014.AK, IA.6342.305.2014.AK, IA.6342.2.2014, IA.6342.455.2014, 6342.743.2014.AK, IA.6342.47.2015.AK, IA.6342.134.2015.ŁM, IA.6342.337.2015.ŁM, IA.6342.389.2015.ŁM, IA.6342.395.2015.PR, IA.6342.497.2015.ŁM, IA.6342.608.2015.ŁM, IA.6342.717.2015.AK, CH.6342.108.2014) choć w przypadku części spraw fakt pobrania opłaty, mimo braku adnotacji, potwierdzał dowód jej pobrania (np. sprawy: 841-229/11, 841-237/11, 841-303/11, 841-401/11, 841-720/12, 841-736/11, 841-941/12, IA.6342.197/2014.AK, IA.6342.305.2014.AK, IA.6342.455.2014, 6342.743.2014.AK, IA.6342.47.2015.AK, IA.6342.337.2015.ŁM, IA.6342.389.2015.ŁM, IA.6342.395.2015.PR, IA.6342.497.2015.ŁM, IA.6342.717.2015.AK).

W aktach spraw zakończonych wydaniem uwierzytelnionych kserokopii nie umieszczano również adnotacji o zwolnieniu z pobrania opłaty skarbowej, z podaniem podstawy prawnej zwolnienia (np. sprawy: 840-16/11, 841-76/11, 841-138/11, 841-189/11, 841-209/11, 841-255/11, 841-384/11, 841-706/11, 840-13/12, 840-27/12, 841-78/12, 841-131/12, 841-229/12, 841-515/12, 841-815/12, 841-740/12, IA.6341-342.2013.ŁM, IA.6342.5.2013.ŁM, IA.6341.8.2014, IA.6342.27.2013.ŁM, IA.6342.2.2014, IA.6342.134.2015.ŁM, IA.6342.608.2015.ŁM).

PODSUMOWANIE

W trakcie kontroli w zakresie wydawania zaświadczeń, uwierzytelnionych odpisów i kopii materiałów archiwalnych w sprawach potwierdzania tytułów własności stwierdzono uchybienia w następującym zakresie:

1. niestosowanie przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, z późn. zm.) w przypadku podań o wydanie urzędowego poświadczenia rozpoznanych negatywnie;
2. niedoprecyzowywanie przedmiotu żądania lub dokonywanie samodzielnej korekty wniosku,
3. przy przekazywaniu podań zgodnie z właściwością do innych instytucji nie wskazywano na odpowiedni artykuł ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego stanowiący podstawę przekazania,
4. formularz w sprawach rekompensaty za mienie zabużańskie nie przewiduje wyboru formy w jakiej powinno nastąpić potwierdzenie.

Przedstawiając powyższe uwagi wnoszę o realizację następujących zaleceń:

1. Przestrzeganie zasad postępowania administracyjnego w zakresie zachowania formy postanowień w przypadkach negatywnego załatwienia podania – art. 217-219 kpa.
2. Wnikliwe rozpoznawanie przedmiotu żądania wyrażonego w podaniu i w niezbędnym zakresie prowadzenie postępowania wyjaśniającego, szczególnie w zakresie dookreślenia przedmiotu żądania i formy, w jakiej wnioskodawca oczekuje potwierdzenia (zaświadczenie, uwierzytelniony odpis lub uwierzytelniona kopia). W tym zakresie unikanie korygowania wniosków, w szczególności poprzez zmianę przedmiotu żądania, zmianę oczekiwanej formy urzędowego potwierdzenia lub jej dookreślenie bez konsultacji z wnioskodawcą.
3. Wskazywanie w pismach przesyłających podania do innych instytucji podstawy dokonania przekazania (art. 65, 66 kpa).
4. Modyfikację formularza poprzez stworzenie w formularzu w sprawach rekompensaty za mienie zabużańskie możliwości określenia formy urzędowego poświadczenia, albo przez wybór jak w innych formularzach, albo poprzez wpisanie, że poświadczenie określonych w formularzu faktów następuje w formie uwierzytelnionych kopii.

Ponadto wskazane byłoby zamieszczania adnotacji o niepobraniu opłaty skarbowej lub o jej pobraniu w przypadku barku dowodu wpłaty w aktach, nie tylko na wydawanym egzemplarzu uwierzytelnienia (co następuje), ale również - wobec

nie pozostawiania egzemplarza wydawanego dokumentu w aktach - na kopii pisma przesyłającego dokumenty, która pozostaje w aktach sprawy, lub w innym miejscu.

Łączę wyrazy szacunku

Wojciech Woźniak

/podpisano bezpiecznym podpisem
elektronicznym weryfikowanym przy pomocy
ważnego kwalifikowanego certyfikatu/